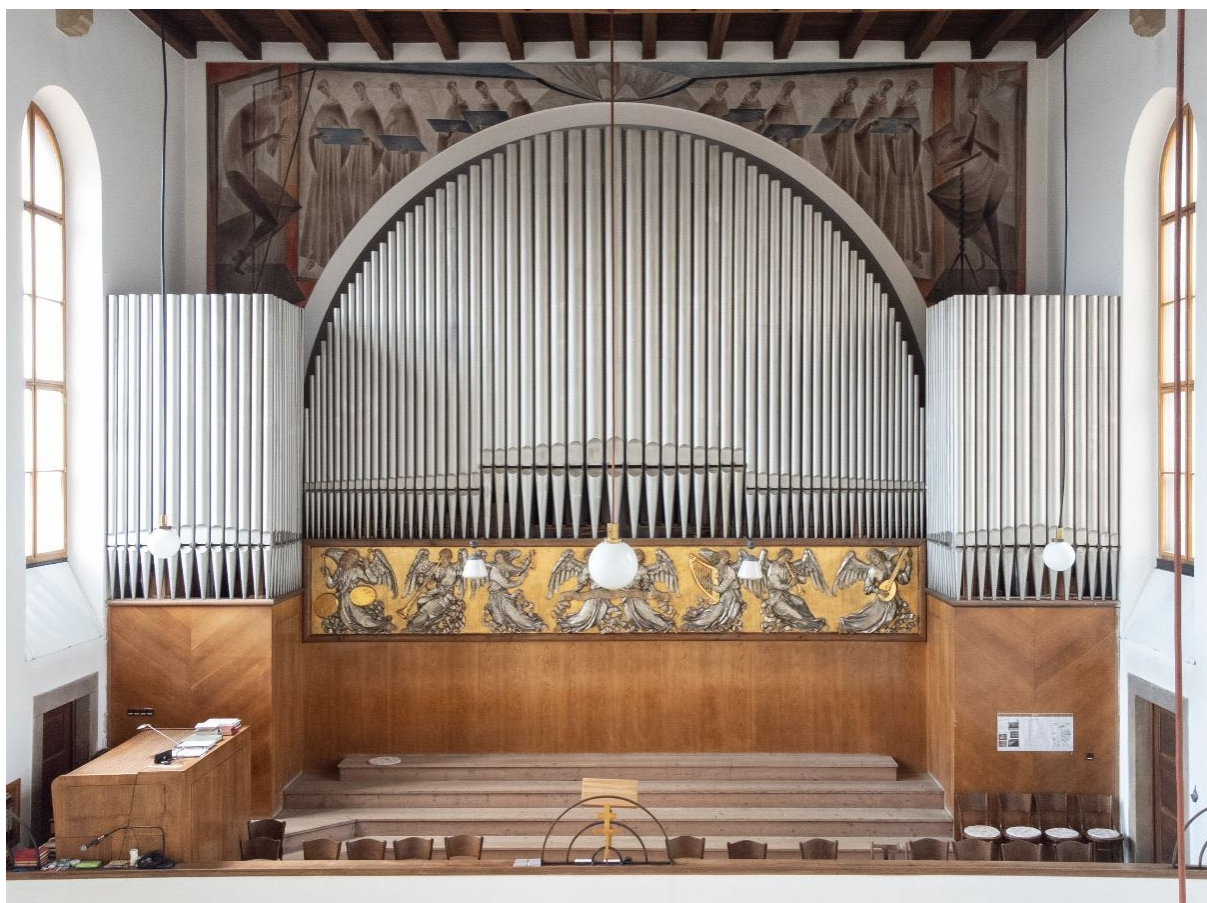

**KOSTEL SV. CYRILA A METODĚJE
BRNO, ŽIDENICE
VARHANY**

Současné varhany byly pořízeny v letech 1961-1964.

- Jedná se o 3-manuálový nástroj s pedálem.
- Má 50 rejstříků, pneumatickou trakturu a kuželkové vzdušnice.
- Návrh prospektu a vzhledu varhan vypracoval P. František Baťka.
- V prospektu (čelní pohledová část) je celkem 117 velkých píšťal.
- Skříň je ozdobena řezbami osmi andělů od bratří Kotrbů z roku 1966.
- Nad varhanami jsou fresky krále Davida a sv. Řehoře od Ludvíka Kolka z roku 1963.

Varhany postavila firma Dřevopodnik města Brna, závod Varhany
(dříve firma František Holčápek, Brno-Bohunice)
v roce 1963-64 jako opusové číslo 31.

- Původní návrh varhan vypracoval prof. Vladimír Hawlík v roce 1961.
- Dispozici podle připomínek konzistoře upravili prof. Josef Pukl a prof. Karel Hradil.
- Závěrečná kolaudace proběhla 29.6.1964.

DISPOZICE VARHAN V KOSTELE SV. CYRILA A METODĚJE, BRNO - ŽIDENICE

Zhotovitel : Dřevopodnik města Brna, závod Varhany
(dříve firma František Holčápek),
opus 31, rok 1963-64

I. manuál: rozsah klávesnice C-a3, vzdušnice C-a4

1. Principál	16'	8. Roh kamzičí	4'
2. Principál	8'	9. Kvinta	2 2/3'
3. Flétna dutá	8'	10. Superoktáva	2'
4. Kryt dvojitý	8'	11. Kornet 4-5x	8'
5. Viola di gamba	8'	12. Mixtura 6-8 x	1 1/3'
6. Oktáva	4'	13. Trompeta	8'
7. Flétna trubicová	4'	14. Clairon	4'

II. manuál: rozsah klávesnice C-a3, vzdušnice C-a4

15. Kopula	8'	20. Oktáva	2'
16. Kvintadena	8'	21. Kvinta	1 1/3'
17. Salicionál	8'	22. Akuta 4x	1'
18. Principál	4'	23. Hoboj	8'
19. Kopula	4'		

III. manuál: rozsah klávesnice C-a3, vzdušnice C-a4

24. Bordon	16'	31. Nasard	2 2/3'
25. Principál italský	8'	32. Flétna lesní	2'
26. Flétna koncertní	8'	33. Tercie	1 3/5'
27. Vox coelestis	8'	34. Flétna syčivá	1'
28. Oktáva	4'	35. Mixtura 6 x	2/3'
29. Roh noční	4'	36. Klarinet	8'
30. Violino	4'	37. Vox humana	8'

Pedál : rozsah klávesnice a vzdušnice C-g1

38. Podstav	32'	45. Flétna krytá	8'
39. Principálbas	16'	46. Chorálbas	4'
40. Violonbas	16'	47. Flétna plochá	2'
41. Subbas	16'	48. Mixtura 6 x	4'
42. Bordonbas	16'	49. Pozoun	16'
43. Kvintbas	10 2/3'	50. Trompeta	8'
44. Oktávbas	8'		

Spojky:

- II-I 8', III-I 8', I-I 4', II-I 4', II-I 16'
- III-II 8', II-II 4', II-II 16'
- III-III 4', III-III 16'
- I-P 8', II-P 8', III-P 8', I-P 4'

Ostatní:

- Volné kombinace A, B, C
- Tremolo u každého manuálu
- Vypínač ručních rejstříků, vypínač 16', 32' a 10 2/3', vypínače jednotlivých jazyků
- Pevné kombinace: P, MF, F, Barokní pléno, Tutti

Traktura nástroje :

- Rejstříková i tónová traktura pneumatická tlaková

HISTORIE SOUČASNÝCH VARHAN

Chrám sv. Cyrila a Metoděje byl postaven podle projektu architekta Klaudia Madlmayera. Základní kámen byl posvěcen 28.10.1928 a samotná stavba byla ukončena a vysvěcena 27.10.1935. Je to reprezentativní trojlodní stavba na půdorysu kříže.

Varhany zde byly postavena v roce 1938 firmou Josef Melzer z Kutné Hory. Byl to pneumatický dvoumanuálový nástroj. Za 2. světové války byl kostel i samotné varhany bombardováním poškozeny. Roku 1951 je opravila firma Rieger-Kloss z Krnova za 66.000,- Kč, ale varhany byly nadále ve špatném stavu. V roce 1963 hrála už jen třetina nástroje. Proto bylo rozhodnuto o jejich odstranění a již dříve rozhodnuto o stavbě varhan nových. Melzerův nástroj byl odprodán za 15.000,- Kč ještě roku 1963 do farního kostela Krista Krále v Chorvatském Grobu, okr. Bratislava-venkov. Podle posudku z 14.5.1973 od dr. Ernesta Zavorského je patrné, že varhany byly opět ve špatném stavu a zejména membránové vzdušnice a píšťaly byly poškozeny. Do roku 1975 je opravil mistr varhanář Pavel Baxa.

Návrh na nové varhany vypracoval k 7.1.1961 prof. Vladimír Hawlík, Měl to být trojmanuálový nástroj III/49. Dispozici podle připomínek konzistoře upravili prof. Josef Pukl a tehdejší ředitel kůru prof. Karel Hradil. P. František Bařka , židenický kooperátor, navrhl prospekt a vzhled varhan.

Stavba varhan byla rozdělena do dvou etap. V první etapě byl postaven I. manuál s 14 hlasy, pedál s 4 hlasy a tři spojky a část prospektu. Kolaudace proběhla 3.7.1963 za přítomnosti prof. Karla Hradila, prof. Josefa Pukla, P. Josefa Grosse, Františka Holčapka a Karla Zadáka. Takto schválený nástroj byl posvěcen 7.7.1963. Ve druhé etapě šlo o dokončení na velikost III/50 a závěrečná kolaudace proběhla 29.6.21964. Varhany postavil Dřevopodnik města Brna, závod varhanářství, op. 31.

V mohutném zinkovém prospektu je celkem 117 velkých znějících labilních píšťal. Skříň je ozdobena řezbami osmi andělů od bratří Kotrbů ze Střelic u Brna z roku 1966. Nad varhanmi jsou fresky akademického malíře Ludvíka Kolka z roku 1963. Znázorňují krále Davida a reformátora církevního zpěvu papeže sv. Řehoře. Hrací stůl stojí samostatně na boku kůru.

zpracováno podle publikace Brněnské varhany, P. Martin Bejček

Fresky krále Davida a sv. Řehoře od Ludvíka Kolka

Řezby osmi andělů od bratří Kotrbů

Hrací stůl

Píšťaly 3. manuálu

Píšťaly pedálových rejstříků